

BESTSELER BIBLIOTEKA

ČOVEČULJAK

PUT DUHOVNOG RAZVOJA

PREDRAG MILOŠEVIĆ

Urednik biblioteke
DRAGAN PARIPOVIĆ

BEOGRAD
2012.

© Copyright Predrag Milošević

Izdavač:
Babun

Zahvalan Bogu, posvećujem Mu ovaj roman.

Lektura: Zvonimir Petrović

Naslovna strana:
Ivana Flegar

Štampa:
Lukaštampa

Prvo izdanje
Beograd 2012.

ISBN 978- 86-83737-75-8

KNJIGA PRVA

„Zašto me gledaš?“, oglasio se neko u mojoj glavi. Kao da nije otvorio usta, ali dobro sam ga čuo. Bio sam uveren da me je to upitao, pa sam obratio pažnju na njegove usne.

„Zašto me gledaš?“, ponovio je pitanje. Sada sam bio siguran da sam ga odlično čuo, a da mu se usne nimalo nisu pomerile.

Nije mi bilo jasno kako je mogao biti toliko star, a niži od mene, značajno niži. Ja sam bio dete koje je počelo da raste, a on je bio tako sićušan i star, poprilično star. Gledao sam njegovo izabrano lice s oklembešenim podočnjacima i izdužen vrat s izrazito nabreklih žilama. Seda trouglasta brada padala mu je na grudi. Uši mu je pokrivala bela kosa koja je izranjala ispod kape, crvene kape s kićankom; baš onakvom kakvu je imao Deda Mraz kad mi je za Novu godinu dao paketić i kad sam se slikao s njim. On je sedeo i smejao se, a ja sam se nešto snuždio, možda pre uplašio; sedeo sam mu u krilu držeći paketić i tako su me slikali.

Kod Deda Mraza sam bio uplašen, iako za to nije bilo razloga. On je bio veseo i dobro raspoložen, smejao se i šalio okružen čoporom dece, a ja sam ga se ipak plašio.

Neverovatno, ali od tog čuda što se stvorilo preda mnom nisam se uplašio. Jer, baš se stvorilo niotkuda. Stajao je ispod bukve, ogromne bukve koja je parala nebo i dominirala šumom. Ja sam bio sam u šumi, tačnije s malom spodobom pred sobom. Nije me

bilo strah; štaviše, osećao sam se prijatno. Iz neznanih očiju, blagih nebeskoplavih očiju izvirala je toplina koja se prosipala po meni i šumi, pa je i ona postala nekako prijatna i srdačna kakva nikad ranije nije bila.

„Gledaš me kao da nikad nisi video starca.“

Sada sam bio siguran da je taj glas dolazio iz mene, a ne iz njega. Njegove tanke usne bile su nepomične, a ja sam znao da mi se upravo on obraća. Tanke smežurane ruke bile su mu prekrštene na grudima, a noge blago razmaknute i čvrsto ukopane kao da su otkrivale njegovo htenje da se odupre povetarcu koji je čarlijao kroz granje i pretio da ga odigne od zemlje i zauvek odnese u nepoznatom pravcu. Na sebi je imao svetlozelenu košulju koja mu je landarala oko struka i tamnozeleno pantalone pripijene uz mršave noge koje su uranjale u smeđe tanke mokasine.

„Video sam ja starce, mnoge, ali nikad takvog“, pomislih. A on kao da je pročitao šta mislim jer mi je odgovorio:

„Ja nisam odavde, zato ti izgledam čudno. Moj dom je mnogo stanja udaljen odavde.“

Tada sam shvatio da mi stvorenje koje je stajalo ispred mene čita misli; jer, kad sam pomislio šta mu znači to stanje, da li je to mera za daljinu i koliko kilometara iznosi, on je odgovorio, odnosno u glavi mi je izronio odgovor:

„Stanje nije oznaka za daljinu. U svetu gde ja živim ne postoji prostorna, a ni vremenska udaljenost. Ne postoje kilometri, niti postoje časovi. Jedino što postoji su stanja. Ona nas razdvajaju ili spajaju“.

Na grani bukve iznad naših glava nenadano je zalepršala ptica. Klepet krila je razbio tok misli koji smo razmenjivali. Pogledao sam u pravcu odakle je dolazio zvuk i opazio pticu crnog sjajnog perja sa žutim kljunom. To je bio običan kos koji je baš u sred našeg „razgovora“ rešio da sleti na granu iznad nas. Kasnije sam mrzeo tog kosa, tačnije, mrzeo sam sve kosove. Zar je morao u tom momentu da se pojavi? Kada sam vratio pogled na stvorenje ispred sebe, njega više nije bilo.

Tražio sam ga svuda. Oko velike bukve, po utabanim stazama šume, izvan staza, među drvećem i šibljem. Nigde ga nije bilo, kao da je u zemlju propao.

Toga dana sam bio jako tužan, kao i svih dana koji su usledili posle toga, sve do trenutka dok ga nisam ponovo ugledao.

* * *

Zlatibor je planina u zapadnoj Srbiji čije blage padine plene svojom živopisnošću i lepotom. Zelene livade i proplanci prošarani šumarcima listopadnog i zimzelenog drveća odmaraju oči i smiruju dušu. Pomešani mirisi četinara i livada omamljuju nozdrve.

Jevrejsko brdo je uzvišica koja dominira svojim položajem i s nje puca prekrasan pogled na tu lepu planinu.

Na vrhu brda ponosno stoji kuća u kojoj je smeštena meteorološka stanica. Još dve kuće su u blizini, a potom se moralo podosta preći da bi se stiglo do sledeće. Nedaleko od meteorološke stanice nalazi se zaklon, drvenom tarabom ograđen prostor u kome su smešteni aparati i drveni sanduci u kojima se nalaze instrumenti za meteorološka merenja.

Voleo sam da provodim vreme i da se igram u zaklonu. To su mi dozvoljavali pod uslovom da ne diram instrumente i da se ne igram loptom.

Toga dana sam sedeo u zaklonu.

„Dragane, Dragane hajde na fudbal!“, odzvanjalo je s obližnje livade na kojoj su se deca okupljala i spremala da igraju fudbal.

„Ne mogu... drugi put“, odgovorio sam.

Kada je fudbal u pitanju niko nije mogao da me odvrati od njega, kad god je trebalo da se igra bio sam prvi koji je bio za to. Sada

je bilo drugačije, nije mi se išlo. Bio sam obuzet razmišljanjem o događaju od pre nekoliko dana.

Na ivici livade na kojoj su deca igrala fudbal počinjala je šuma koja se spuštala ka podnožju brda. U njoj sam ispod velike bukve sreo čovečuljka koga sam mnogo zavoleo. Iako je susret bio kratak i više ličio na san, ja sam bio siguran da se sve stvarno dogodilo.

Te 1964. godine provodio sam letnji raspust kod tetke i teče na Zlatiboru. Oni su bili meteorolozi i živeli su i radili u meteorološkoj stanici.

Za desetogodišnjaka Zlatibor je bio pravi raj. Ceo dan sam provodio napolju igrajući fudbal s društvom, loveći leptire, igrajući se kauboja i Indijanaca i skrivajući se jedni od drugih. U takvom skrivanju našao sam se u šumi onog dana kad sam sreo starca, čovečuljka koji će umnogome uticati na moj život.

* * *

Bližio se kraj raspusta i dan kada ću morati da napustim Zlatibor i vratim se u Beograd. Dosta vremena je proteklo od susreta s čovečuljkom. Obilazio sam šumu i svakog dana posmatrao bukvu u nadi da ću ga ponovo sresti. I kad sam se tome najmanje nadao, on se iznenada pojavio!

Dok sam zamišljen sedeo na klupi između meteorološke stanice i zaklona, osetio sam da ima nekog pored mene. To je bio on, moj čovečuljak.

„Pa gde si dosad?“, uzviknuo sam. „Zašto si onda onako nestao?“

Reči su mi prosto navirale i činile komunikaciju drugačijom od one prilikom našeg prvog sastanka.

„Ja sam uvek tu, uz tebe“, čuo sam kako mi odzvanja u glavi.

U tom trenutku na vratima meteorološke stanice pojavila se moja tetka.

„S kim to pričaš Dragane?“

Uplašio sam se da će i ona spaziti čovečuljka ili, još gore, da će on ponovo nestati, ali čovečuljak je mirno sedeo na klupi pored mene.

„Pevam nešto“, odgovorio sam tek toliko da se oglasim jer je tetka već zamicala iza kuće. Tada sam shvatio da je čovečuljak bio nevidljiv za nju.

Osetio sam nekakvu prijatnu toplinu i opuštenost i shvatio da to ima veze s prisustvom čovečuljka. Pomislio sam kako mi je drago to stvorenje, kad mi se on ponovo obratio: „Da li skupljaš svoje blago? Koliko si ga već sakupio?“

„Kakvo blago? Zar ja treba da nađem neko blago i gde da ga tražim?“, upitao sam začuđeno.

„Objasniću ti drugi put. Sada moram da idem“, rekao je već pomalo nervozno; bar se meni tako učinilo.

„Da li ću te ponovo videti?“, zamucio sam silno ožalošćen zbog čovečuljkovog odlaska.

„Da, svakako, kada za to dođe vreme.“

Rekavši to, on je nestao. S njim je iščezla i toplina i moja opuštenost se pretvorila u nekakvu napetost.

* * *

Vreme je prolazilo, a čovečuljak se nije pojavljivao. Narednih godina, leti, preko raspusta boravio sam kod tetke i teče na Zlatiboru. Obilazio sam mesta gde sam se sreo s čovečuljkom, lutao po livadama i šumama, ali njega nisam našao.

Razmišljao sam o onome što mi je čovečuljak govorio, da je on uvek tu, uz mene. Smatrao sam da on vidi mene, ali da iz nekog razloga ne dozvoljava da ja vidim njega. Nešto me je teralo da tako mislim. Osećao sam da je on tu, na dohvat ruke. Kad bih samo hteo, mogao bih ga dodirnuti. Ali da li ja njega uopšte mogu da dodirnem? Dok smo razgovarali čovečuljak je bio stvaran, ali ja ga nisam dodirivao. Sada mi je žao što to nisam pokušao. Možda to ne bih mogao da uradim, možda je on samo vazduh kroz koji bi prošla moja ruka. Nije mi bilo jasno kako je čovečuljak bio vidljiv za mene, a nevidljiv za moju tetku.

Posle razmišljanja o vidljivosti i nevidljivosti čovečuljka, kao i o mogućnosti da se on dodirne, dolazilo je na red razmišljanje o blagu koje je trebalo da sakupim.

Dok sam tražio čovečuljka, tragao sam i za blagom. Kako na Zlatiboru po livadama i šumama, tako i u Beogradu po ulicama i budžacima pogledom sam šarao po svim mestima na kojima je mogao da se nađe neki sanduk, kovčeg ili ćup pun zlata i dragog kamenja. Međutim, od čovečuljka i blaga nije bilo ni traga.

Nikome nisam pričao o čovečuljku. Bila je to moja tajna. U početku sam mislio da svako od nas ima svog čovečuljka, da je to nešto normalno, ali da niko ne sme o tome da govori. Izokola sam ispitivao svoju majku da li ona zna nešto o čovečuljcima, da li možda i ona ima nekog svog; ali kako o svemu tome ništa nije znala da kaže, prešao sam na ispitivanje njene majke, moje nane. I kod nje sam naišao na potpuno nerazumevanje, pa sam odustao od daljih ispitivanja ukućana. Počeli su onako ispod oka da me posmatraju, pitajući se valjda da li sam normalan. Tada mi je postalo jasno da samo ja imam svog čovečuljka.

U jedno sam bio potpuno siguran – da ću ga ponovo videti kada za to dođe vreme, kako mi je i sam rekao. Ja sam mu verovao i bio sam siguran da ću ponovo videti čovečuljka. Kada će to biti nisam mogao ni da pretpostavim, ali svakako onda kada kucne čas.

* * *

Godine su prolazile, a čovečuljak se nije pojavljivao. Krenuo sam u gimnaziju. Bližio se kraj školske godine i ja sam završavao prvi razred. Bio sam na času kada su me pozvali.

Profesor geografije, kako je stupio u učionicu, s vrata me je prozvao i potražio pogledom: „Dragan Simić!“

Pri ustajanju su me podišli neki čudni žmarci.

„Hoćeš, molim te, da izadeš?“, pozvao me profesor.

Mali i zdepast s velikom glavom i proređenom kosom išao je napred, a ja mršav i u tom trenutku prebledeo, kretao sam se za njim. U hodniku gimnazije spazio sam svoju majku. I ona je bila bleđa.

„Primite moje saučešće gospođo“, rekao je profesor i pružio joj ruku.

„Hvala Vam“, prozborila je majka i prihvatila pruženu ruku, a zatim se okrenula prema meni i rekla: „Moramo da pođemo. Umro je deda.“

U glavi mi se sve okrenulo. Majka mi je još nešto govorila, ali ja je nisam čuo. Nisam čuo ni profesora koji mi je stiskao ruku i izjavljivao saučešće. U meni je odjekivala strašna vest da me je moj deda, osoba koju sam neizmerno voleo, napustio.

Do tada sam se više puta sretao sa smrću. Umirali su rođaci, prijatelji, komšije, poznanici, ali sve to bilo je daleko od mene.

Smrt je bila vest, trenutna tuga, a zatim bledilo zaborava. Sve se to događalo nekom drugom. Prvi pravi sudar sa smrću zbilo se sada. Deda je živeo u našem domaćinstvu, on je bio taj koji me je od malena čuvao, pazio i igrao se sa mnom. Nebrojeno puta smo ispraćali vozove, gledali lokomotive na železničkoj stanici. Zahvaljujući dedi, kao dete sam znao sve marke automobila koji su kolali našim gradom. Vodio me je i na aerodrom da gledamo avione kako poleću i sleću.

Od kad znam za sebe, smrt se prvi put ušunjala u našu kuću. Crna, turobna, zlokobna, dah njen pritiskao mi je grudi.

Sama smrt možda i nije bila tako strašna, ali osećaj da više nikad neću videti dedu, da više nikad neću čuti njegovu blagu reč kojom me je ujutru budio, da više nikad neću gledati njegov mili lik i prijatan osmeh, da više nikad, da... više nikad... to je ono najgore, gore i od same smrti.

Te noći san nije dolazio. Pristizale su samo suze. Prvo kao nago-veštaj u krajičku oka, tek po koja kap, a kada sam pokušavao da se kontrolišem i uzdržim, jurnule bi kao bujica, navirale u potocima. Pokušavao sam da ih prikrijem i to mi je polazilo za rukom sve do trenutka kad me titraji jecaja ne bi izdali, pa je majka prilazila mojoj postelji i nastojala da me uteši blago me milujući po kosi.

Sutradan je bila sahrana. U pamćenje mi se urezao trenutak kad su spuštali sanduk u duboko iskopanu raku i neizmerno osećanje očaja koji se ugnezdio u grudima i teško me pritiskao. Nisam mogao da odagnam strah od pomisli da je sve što je bilo moj deda sada smešteno u kovčeg koji se spuštao u mračnu vlažnu jamu koju će prekriti zemlja i da više nikad neće biti mog dede.

Kasnije u toku po podneva i večeri misli mi je opsedala smrt, ali tada nisam razmišljao samo o dedi, već i o mnogim umrlim ljudima. Kako je to surovo kad se svaki život završava smrću i ono što preostane od čoveka smešta u sanduk, zatim zakopava, seje u zemlju kao najvrednije seme iz koga, nažalost, nikad neće iznići nov izdanak.

Ležao sam u krevetu pokušavajući da zaspim. Slika smrti me je zakućljala ne dozvoljavajući snu da me obuzme. Noć je odavno zagospodarila gradom i gle, na moje iznenađenje, čovečuljak se pojavio.

Sedeo je na krevetu pored mojih nogu, mirno i opuštano kao da je tu hiljadama godina. Ogrnut sivim kaputom s kapuljačom na glavi delovao je nekako ozbiljno, kao da se obukao primereno trenutku žalosti i očaja u kome sam se ja nalazio.

„Kako ti je sada?“ upitao me je s brigom i toplinom u glasu, bar ja sam tako doživio njegovo pitanje.

„Veoma teško, tišti me nešto u grudima. Da plačem, ne mogu više, suza više nema, ali ostao je očaj, čini mi se mnogo veći nego dok sam plakao“, odgovorio sam, odnosno pomislio u skladu s našom komunikacijom.

„Da, suze čiste dušu i pusti ih neka slobodno teku kad god se pojave“, posavetovao me je čovečuljak, pa nastavio odsečno: „Tvoj deda je živ!“

„Kako živ kad smo ga danas sahranili“, pobunio sam se.

„Živ je, nalazi se pored mene. Ti ne možeš da ga vidiš jer ti to ne dozvoljava stanje u kome se nalaziš. Ipak, on je tu, vidi te i oseća tvoju bol“, rekao je uverljivo.

„A mogu li bar na trenutak da ga vidim ili porazgovaram s njim?“ navaljivao sam i pokušavao da odobrovoljim čovečuljka ne bi li mi dozvolio makar još jednom da vidim ili čujem dedu.

„Ne, to nije moguće“, odgovorio je dok se nameštao udobnije na krevetu i potom nastavio:

„Ono što ti zoveš 'smrt' je samo prelazak iz jednog stanja u drugo, prelazak iz jednog života u drugi, prelazak iz materijalnog u duhovni život. Ja bih rekao da je smrt ponovno rađanje. Čovek koji živi na zemlji i čija je duša okovana telom naziva sebe živim i svoj život poistovećuje s telom koje poseduje u zemaljskom životu. Nažalost, mnogi zaboravljaju na dušu. Svaki čovek ima dušu. Kad telo umre, duša ostaje da živi, ona je neuništiva i nikad ne može da umre. Vi ste danas sahranili dedino telo, ali je njegova duša, koja je u stvari tvoj deda, i dalje živa. Posmatraj to kao da ste sahranili

dedin kaput, star, prljav, iskrzan, pun rupa od moljaca. Da li treba tugovati za takvim kaputom?“

„Ali video sam dedu u sanduku“, prekinuo sam ga.

„U sanduku je bilo samo dedino telo, materija, kaput. To što si video dedino telo u sanduku ne znači da je to bio tvoj deda, ti si video materiju. Tvoj deda je imao dušu koja dalje živi i ona je tu pored mene. Ljudi koji žive zemaljski život ne mogu da vide dušu, ali mogu da je spoznaju na neke druge načine.“

„Da li mogu da dodirnem dedinu dušu, da je osetim?“ ponovo sam ga prekinuo.

„U materijalnom svetu u kome si sada to nije moguće, ali u duhovnom jeste. Kao što materijalno dodiruje materijalno u zemaljskom svetu, isto tako i duhovno dodiruje duhovno u duhovnom svetu“, objasnio mi je čovečuljak.

„Da li je moj deda tužan što je umro?“ upitao sam.

„Tvoj deda je jako tužan, ali ne zato što je umro. Tužan je što vidi i oseća koliko ti očajavaš i patiš za njim. On nastoji da ti kaže da je i dalje živ, da mu je sada mnogo lepše nego što je bilo dok mu je duša bila u materijalnom telu na zemlji, ali pošto ste obojica u različitim stanjima nikako ne može to da ti saopšti.“

„Kako je moguće da mu je sada lepše nego dok je bio sa mnom?“ nastavio sam da ga salećem pitanjima.

„U zemaljskom životu duša je sputana materijalnim telom. Ona je u njemu i nije slobodna. Telo je ograničava. Duša van tela je slobodna. Za nju ne postoje prostorne granice. Može da ide kuda hoće i da boravi gde hoće. Ogromna prostorna rastojanja u zemaljskom smislu duša savladava trenutno. Materijalno telo je podložno povredama, bolestima, razaranjima dok je duša svega toga pošteđena. Međutim, duša može da pati, a tvoj deda sada mnogo pati jer te vidi kako očajavaš za njim. Tvoj očaj vezuje dedinu dušu za tebe. On te mnogo voli i kad vidi tvoju patnju on jednostavno ne može da se odvoji od tebe, pa pati i on. Duši tvoga dede nije mesto u ovozemaljskom svetu. To nije prirodno stanje duše. Dedina duša mora da ide putem koji joj je određen, a nikako da boravi pored tebe.“

„Šta bih onda ja trebalo da radim da ne patim?“, prekinuo sam ga.

„Raduj se!“, gotovo je dreknuo čovečuljak.

„Da se radujem što mi je umro deda?“, izustio sam u neverici.

„Raduj se jer sada znaš da je deda živ. Raduj se što je njegova duša slobodna da traži put koji joj odgovara. Raduj se što se deda oslobodio materijalnih stega i izlizanog kaputa. Raduj se što ćeš i ti jednog dana kad umreš i dalje biti živ.“

Posle rečenog čovečuljak je nestao. Buljio sam u mrak ne bih li ga video na nekom drugom mestu, u ćošku, na stolici, pod krevetom, ali njega nije bilo.

Iščilio je pritisak koji mi je tištio grudi. Više mi nije bilo žao dede. Nisam se radovao što je deda umro, ali nisam ni patio. Poželeo sam mu sreću u nadi da će njegova duša pronaći svoj put.

Uskoro sam utonuo u čvrst i okrepljujući san.

* * *

Protekla je godina od kad je deda umro. Često sam razmišljao o smrti i onome što mi je čovečuljak govorio. U svojim razmišljanjima sve više sam se okretao Bogu. Moja porodica je bila religiozna. Kad sam bio dete, nana me je vodila u crkvu. Kasnije, u osnovnoj školi i gimnaziji, takođe sam povremeno odlazio u crkvu, ali pri svakom odlasku sam strepio da me neko od dece ili nastavnika ne vidi jer bi me verovatno ismejali.

U Jugoslaviji, u doba dijalektičkog materijalizma i komunističkog preporoda, „napredne ideje“ su isključivale prisustvo Boga i religije. Naravno, ni Bog ni religija nisu bili dekretom zabranjeni, ali se smatralo da je Bog proizvod praznoverja neprosvećenih pojedinaca, a religija „opijum“ za široke narodne mase.

U takvim uslovima svako ko je želeo da napreduje u karijeri, na poslu i u službi morao je da se odrekne Boga. Da bi čovek postao direktor najnižeg nivoa u preduzeću morao je biti član Komunističke partije, a tu mesta za Boga nije bilo.

Odlazak u crkvu predstavljao je avanturu za one koji su gradili karijeru i rizik za školarce.

Za mene je odlazak u crkvu bio kontakt s Bogom pri kojem sam uglavnom moleći tražio nešto od Njega. Obično sam se molio za dug život i zdravlje, kako moje, tako i mojih najbližih, ali ponekad bih zatražio i nešto više. Na primer, dobru ocenu ili da

me nastavnik preskoči kada proziva učenike da odgovaraju lekciju koju nisam baš najbolje spremio. Kod želja nisam preterivao. Na primer, iako sam mnogo voleo da se vozim automobilom koji moji roditelji nisu imali, ja sam se ipak hrabro uzdržavao i nikad nisam molio Boga da utiče na to da ga moji roditelji nabave.

Od kada je deda umro i posle razgovora o smrti s čovečuljkom, moj odnos prema Bogu postao je nekako dublji. Shvatao sam da je materija prolazna, a da je duh večan. Materija je samo služila duhu da se ispolji. Ipak, moj odnos prema Bogu je bio kao odnos prema nekom izvan mene, kao odnos dva entiteta koja mogu, a i ne moraju da komuniciraju; kao odnos dva prijatelja koji se međusobno uvažavaju, vole i poštuju. Kad sam te godine otišao na letovanje, taj odnos je evoluirao.

* * *

Budva je simpatičan gradić na crnogorskom primorju. Vrućine su velike. Ja sam s drugovima iz gimnazije provodio deo školskog raspusta na prelepim plažama u sunčanju i plivanju.

Obožavam plivanje i uživam da se udaljim od obale, a onda naizmenično da plivam paralelno s plažom i plutam na vodi odmarajući se i boraveći u njoj i po dva sata.

Već dugo sam bio u vodi. Rešio sam da se odmorim plutajući, a zatim zaplivam ka obali i izađem iz vode. Ležao sam opušteno na tamnoplavoj površini mora dok su me blagi talasi ljuljuškali. Sunčevi zraci su se prelamali na morskoj površini i rasipali u spektar duginih boja. Nalik na razbacane gromade, planine nadvijene nad obalom parale su plavetnilo neba. Sve oko mene bilo je prožeto nekom čudnom svetlošću i blistavilom koji su ugođaj pretočili u neopisivu divotu. Na oči su mi navrle suze. Suze, a zatim jecaj. Jedan, pa drugi, potom u nizu.

„Hvala ti Bože, hvala za ovakvu lepotu. Pomozi mi, molim Te, pomozi da budem bolji, da pomažem ljudima, da te ne izneverim.“

Jecajući sam se molio Bogu rečima koje su i mene iznenadile. Više nisam plutao po površini mora. Celu telo mi se treslo i morao sam da uložim dosta napora da se održim na vodi. U borbi da ne potonem istovremeno sam se borio i sa samim sobom. Oko mene sve je bilo mirno – more, sunce, ni daška vetra, a u meni bura. Talasi emocija su tutnjali, zapljuskivali srce, gušili pluća i pretili da me potope.

Polako sam dolazio k sebi. Prestao sam da se tresem, suza više nije bilo, jecaji su prestali, tišinu su parali krici galebova, more je mirovalo, a na njegovoj površini nedaleko od mene ležao je on – čovečuljak.

„Da li si mi ti ovo uradio?“, upitao sam ga.

„Koje!?“, pravio se blesav.

„Mogao sam da se udavim. Šta si mi to uradio?“, navalio sam s pitanjima ne bih li ga naterao da prizna da je on odgovoran za sve što mi se maločas dešavalo.

„A, hoće to ponekad“, pravio se nevešt.

„Šta hoće?“, ispitivao sam ga dalje.

„Dešava se ponekad pri emocionalnim bljeskovima da duša skokovito napreduje ili nazaduje“, počeo je čovečuljak da mi objašnjava.

„S tobom se upravo zbilo jedan takav skok u pozitivnom smislu; na primer, tvoja duša je sada čistija nego što je bila jutros.“

„A kako je to moja duša bila prljava, pa je sada kao čistija?“, nije mi bilo jasno.

„Svaki čovek se rađa s dušom koja je u većoj ili manjoj meri opterećena. Opterećenje duše se odnosi na zlo koje ona nosi u sebi. Smisao ovozemaljskog života je čišćenje duše. Zemaljski život nam je dar od Boga u cilju čišćenja duše, odstranjivanja zla iz nje.“

„Sada si prvi put pomenuo Boga otkako se znamo“, prekinuo sam ga, ali je čovečuljak nastavio: